

**ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W GDAŃSKU**

z dnia 25 listopada 2016 r.

**w sprawie zezwolenia na czynności podlegające zakazom
w stosunku do bobra europejskiego *Castor fiber***

Na podstawie art. 56a ust.1, ust. 2 pkt 2 i ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz.1651 ze zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zezwala się na okres 3 lat na czynności podlegające zakazom w stosunku do bobra europejskiego *Castor fiber*, zwanego dalej „bobrem”, polegające na:

- 1) umyślnym zabijaniu do 483 sztuk na rok;
- 2) transporcie;
- 3) przetrzymywaniu i posiadaniu okazów;
- 4) zbywaniu , oferowaniu do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków;
- 5) wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 6) umyślnym płoszeniu lub niepokojeniu.

§ 2. 1. Zezwala się na czynności podlegające zakazom w stosunku do bobra, określone w § 1 na terenie województwa pomorskiego, w powiatach: gdańskim grodzkim i ziemskim, nowodworskim, sztumskim, bytowskim, słupskim, lęborskim i człuchowskim - znajdujących się na terenach obwodów łowieckich położonych na terenie Zarządów Okręgowych Polskiego Związku Łowieckiego w Gdańsku, Elblągu, Słupsku i Bydgoszczy, poza rezerwatami przyrody i obszarami Natura 2000, w których bóbr jest przedmiotem ochrony oraz obszarami leśnymi pozostającymi w zarządzie Lasów Państwowych.

2. Czynności, o których mowa w § 1 pkt 1 i 6 mogą być wykonywane przez członków Polskiego Związku Łowieckiego w miejscach, w których bobry powodują znaczące szkody w mieniu.

3. Czynności, o których mowa w § 1 powinny być ukierunkowane na eliminację całych stanowisk.

§ 3. 1. Czynności objęte zezwoleniem polegające na umyślnym zabijaniu bobrów mogą być wykonane przy użyciu broni myśliwskiej.

2. Wykonywanie czynności określonych w § 1 pkt 1 i 6 dozwolone jest przez całą dobę, w terminie od 1 października do 28 lutego.

§ 4. 1. Jako podmiot wykonujący czynności, o których mowa w § 1, wskazuje się Zarządy Okręgowe Polskiego Związku Łowieckiego w Gdańsku, Elblągu, Słupsku i Bydgoszczy, które będą je wykonywać przez przeszkolonych w tym zakresie myśliwych członków Kół Łowieckich, za zgodą dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego.

2. Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego upoważnia na swoim terenie przeszkolonych myśliwych do dokonania czynności, o których mowa w § 1.

3. Uprawnieni myśliwi wymienieni w ust. 1, wykonujący czynność, o której mowa w § 1 pkt 1, winni posiadać wiedzę z zakresu biologii bobra oraz zasad postępowania przy ograniczaniu liczebności bobrów.

4. Wykaz powiatów oraz gmin, na terenie których zezwala się na czynności podlegające zakazom wraz z przypisanymi numerami i nazwami obwodów łowieckich i liczbą bobrów do odstrzału w ciągu jednego roku, określa załącznik do zarządzenia.

§ 5. 1. W terminie do dnia 15 stycznia każdego roku następującego po wejściu w życie zarządzenia, Zarządy Okręgowe Polskiego Związku Łowieckiego obowiązane są do złożenia Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Gdańsku pisemnej informacji o wykonaniu czynności określonych w zarządzeniu w roku poprzednim.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać następujące dane: numer obwodu łowieckiego, datę pozyskania oraz liczbę odstrzelonych bobrów, a także możliwie dokładną lokalizację miejsc eliminacji poszczególnych osobników.

¹⁾ Zmiany ustawy wynikają z Dz. U. z 2014 r. poz. 926, z 2015 r. poz. 1045 i 1688, z 2016 r. poz. 422 oraz z MP z 2015 r. poz. 1064.

§ 6. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku dokonuje kontroli spełniania warunków określonych w zarządzeniu.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Regionalny Dyrektor Ochrony
Środowiska w Gdańsku

Danuta Makowska

Załącznik do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku
z dnia 25 listopada 2016 r.

Wykaz powiatów oraz gmin, na terenie których zezwala się na czynności podlegające zakazom wraz z przypisanymi numerami i nazwami obwodów łowieckich i liczbą bobrów do odstrzału w ciągu jednego roku.

L.p.	Gmina, powiat	Liczba bobrów do odstrzału w ciągu jednego roku (szt.)	Nr obwodu łowieckiego i nazwa koła łowieckiego
powiat gdański grodzki i gdański ziemski			
1.	m. Gdańsk, Pruszcz Gdański, powiat gdański grodzki i gdański ziemski	4	114 „Cyranka” 130 Nr 1 Gdynia
2.	m. Gdańsk, Pruszcz Gdański, Cedry Wielkie, powiat gdański grodzki i gdański ziemski	4	115 „Bekas”
3.	Suchy Dąb, Pruszcz Gdański, powiat gdański ziemski	4	137 WKŁ 209 „Bóbr”
4.	Cedry Wielkie, powiat gdański ziemski	4	114 „Cyranka” 130 Nr 1 Gdynia
5.	Cedry Wielkie powiat gdański ziemski	8	130 Nr 1 Gdynia 136 „Hodowca”
6.	Pruszcz Gdański, Cedry Wielkie, powiat gdański ziemski	4	113 „Ogar”
28			
powiat nowodworski			
7.	Nowy Dwór Gdański i Stegna	12	128 „Raróg” Gdańsk
8.	Nowy Dwór Gdański	8	127 „Żuławy” Nowy Dwór
9.	Nowy Dwór Gdański i Stegna	24	127 „Żuławy” Nowy Dwór
10.	Nowy Dwór Gdański, Stegna, Nowy Staw, pow. nowodworski i malborski	20	134 „Żuraw” Nowy Dwór
11.	Sztutowo	4	111 „Sokół Nr 7” Gdańsk
12.	Sztutowo	12	111 „Sokół Nr 7” Gdańsk
13.	Sztutowo i Stegna	12	111 „Sokół Nr 7” Gdańsk
14.	Sztutowo	12	128 „Raróg” Gdańsk
15.	Sztutowo	12	128 „Raróg” Gdańsk
16.	Stare Pole	34	183 „Rogacz” Malbork
152			

L.p.	Gmina, powiat	Liczba bobrów do odstrzału w ciągu jednego roku (szt.)	Nr obwodu łowieckiego i nazwa koła łowieckiego
powiat sztumski			
17.	Dzierzgoń	8	234 „Knieja” Stary Dzierzgoń
18.	Dzierzgoń	12	208 „Żubr” Elbląg
20			
powiat bytowski			
19.	Miastko	2	204 „Artemida” Wałdowo
20.	Miastko	2	207 „Dzik” Polanów
21.	Miastko	2	231 „Orzeł” Rosnowo
22.	Lipnica	2	201 „Darz Bór” Bukówki
23.	Lipnica	2	203 „Słonka” Brzeźno Szlacheckie
24.	Czarna Dąbrówka	13	77 „Ostoja” Mikorowo
25.	Czarna Dąbrówka	2	89 „Słonka” Gdańsk
26.	Tuchomie	7	179 „Żuraw” Dretyń
27.	Bytów	2	177 „Sokół” Koszalin
34			
powiat słupski			
28.	Ustka	7	9 „Bałtyk” Ustka
29.	Ustka	3	26 „Daniel” Słupsk
30.	Damnica	2	51 „Cietrzew” Słupsk
31.	Kobylnica	2	81 „Daniel” Słupsk
32.	Główczyce	10	36 „Darzbór” Słupsk
33.	Główczyce	13	22 „Gryf” Słupsk
34.	Główczyce	13	23 „Gryf” Słupsk
35.	Potęgowo	10	48 „Darzbór” Słupsk
36.	Potęgowo	5	78 „Gwardia” Słupsk
37.	Słupsk	10	25 „Gwardia” Słupsk
38.	Słupsk	2	52 „Wilk” Słupsk
39.	Słupsk	2	53 „Wilk” Słupsk
40.	Smoldzino	7	24 „Wilk” Słupsk
86			
powiat łęborski			
41.	Cewice	2	76 „Cietrzew” Cewice
42.	Wicko	4	20 „Cyranka” Łębork
43.	Łębork	3	61 „Głuszec” Łębork
44.	Nowa Wieś Łęborska	7	47 „Kormoran” Łębork

L.p.	Gmina, powiat	Liczba bobrów do odstrzału w ciągu jednego roku (szt.)	Nr obwodu łowieckiego i nazwa koła łowieckiego
45.	Nowa Wieś Lęborska	3	60 „Kormoran” Lębork
46.	Nowa Wieś Lęborska	3	45 „Żbik” Siemirowice
47.	Cewice	3	75 „Żbik” Siemirowice
48.	Nowa Wieś Lęborska	2	46 „Dzik” Gdańsk
49.	Wicko	3	8 „Orzeł” Gdynia
30			
powiat człuchowski			
50.	Przechlewo	3	291 „Darzbór” Człuchów
51.	Człuchów	7	303 „Darzbór” Człuchów
52.	Człuchów	2	290 „Orzeł” Człuchów
53.	Debrzno	2	316 „Orzeł” Człuchów
54.	Debrzno	2	309 „Szarak” Człuchów
55.	Debrzno	2	314 „Świt” Warszawa
56.	Rzeczenica	3	306 „Cis” Warszawa
57.	Rzeczenica	2	293 „Ponowa” Szczecinek
58.	Rzeczenica	3	229 „Tur” Wołomin
59.	Rzeczenica	2	275 „Jaźwiec” Warszawa
60.	Koczała	2	274 „Oszczep” Szczecinek
30			
powiat chojnicki			
61.	Chojnice	5	308 „Świt”
62.	Chojnice	6	270 „Dr. Ja Łukowicza”
63.	Chojnice	2	287 „Dr. Ja Łukowicza”
64.	Chojnice	15	227 „Jeleń”
65.	Chojnice	8	268 „Lis”
66.	Chojnice	8	284 „Ponowa”
67.	Chojnice	15	9 „Wydra”
68.	Chojnice, Brusy	25	269 „Sokół”
69.	Chojnice, Czersk	25	285 „Bór”
70.	Chojnice, Konarzyny	10	281 „Jeleń”
71.	Chojnice	15	301 „Daniel”
72.	Chojnice, Czersk	25	287 „Knieja”
103			
Razem		483	

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 56a ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (*Dz. U. z 2015 r., poz. 1651 ze zmianami*) regionalny dyrektor ochrony środowiska może zezwolić na obszarze swojego działania, na czas określony, nie dłuższy niż 5 lat, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, w stosunku do m.in. bobra europejskiego na czynności podlegające zakazom określonym w art. 52 ust. 1 ustawy.

Zarządzenie może być wydane w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli czynności, których dotyczy zarządzenie, nie są szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji gatunków objętych zarządzeniem oraz leży to w interesie zdrowia lub bezpieczeństwa powszechnego lub wynikają z konieczności ograniczenia poważnych szkód w odniesieniu do upraw rolnych, inwentarza żywego, lasów, rybostanu, wody lub innego rodzaju mienia.

W dniu 19 lipca 2016 roku usankcjonowano współpracę z Polskim Związkiem Łowieckim w postaci porozumienia pomiędzy Generalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska, a Przewodniczącym Zarządu Głównego Polskiego Związku Łowieckiego „w sprawie wprowadzenia do stosowania instrukcji określającej reguły postępowania przy ograniczeniu populacji bobra europejskiego *Castor fiber* na terenach obwodów łowieckich”.

Instrukcja jest dokumentem określającym zasady współpracy struktur PZŁ z regionalnymi dyrektorami ochrony środowiska w celu kontroli liczebności populacji bobra europejskiego na terenach obwodów łowieckich, dzierżawionych przez koła łowieckie.

Wzór upoważnienia wydawanego przez dzierżawcę obwodu łowieckiego na umyślne zabicie bobra został określony w „*instrukcji określającej reguły postępowania przy ograniczeniu populacji bobra europejskiego *Castor fiber* na terenach obwodów łowieckich*” stanowiącej załącznik do porozumienia pomiędzy Generalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska, a Zarządem Głównym PZŁ.

Zgodnie z ww. instrukcją, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku wydaje na podstawie art. 56a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody zarządzenie zezwalające na odstępstwa od zakazów, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt. 1, 4, 6, 10 i 11 oraz ust. 2, tj. umyślnego zabijania; transportu; przetrzymywania i posiadania okazów gatunków; zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków; wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków oraz umyślnego płoszenia i niepokojenia, obejmujące swoim zasięgiem tereny obwodów łowieckich wchodzących w skład poszczególnych zarządów okręgowych PZŁ, na okres 3 lat.

Obszar objęty czynnościami polegającymi na odstrzale bobra dotyczy powiatów: gdańskiego grodzkiego i gdańskiego ziemskiego, nowodworskiego, sztumskiego, bytowskiego, słupskiego, lęborskiego, człuchowskiego i chojnickiego.

Celem wnioskowanych czynności jest poprawa bezpieczeństwa przeciwpowodziowego na terenie Żuław Wiślanych w województwie pomorskim wynikającego z działalności bobrów, polegającej na kopaniu nor w wałach przeciwpowodziowych. Na pozostałym obszarze województwa pomorskiego odstrzał bobra europejskiego ma na celu ograniczenie szkód w miejscach, w których bobry powodują znaczące szkody w uprawach rolnych, lasach oraz innych rodzajach mienia.

Dla zachowania we właściwym stanie ochrony populacji bobra europejskiego tereny szczególnie cenne, jakimi są rezerваты przyrody i obszary sieci Natura 2000, gdzie bóbr jest przedmiotem ochrony, zostały wyłączone z czynności polegających na odstrzale bobra europejskiego.

W związku z powyższym prowadzone działania określone w zarządzeniu, nie spowodują zagrożenia dla istniejącej na terenie obszarów Natura 2000 populacji bobra europejskiego, gdyż będą prowadzone poza ich granicami. Dodatkowo obecny stan siedlisk na obszarach Natura 2000 zostanie utrzymany, tym samym wpływ na inne gatunki i siedliska będące przedmiotem ochrony nie będzie znaczący.

Dodatkowo ze względu na środowiskotwórczą działalność bobra europejskiego wpływającą pozytywnie na stosunki wodne w ekosystemach leśnych oraz brak znaczących strat w gospodarce rolnej na obszarach leśnych, obszary leśne pozostające w zarządzie Lasów Państwowych zostały wyłączone z czynności polegających na odstrzale bobra europejskiego.

Aby nie spowodować znaczącego negatywnego oddziaływania na siedliska i gatunki będące przedmiotem ochrony w obszarach Natura 2000 oraz na terenach lasów państwowych, ewentualny odstrzał bobra europejskiego nie zostanie wykluczony, a możliwy będzie poprzez rozpatrzenie

indywidualnych wniosków, z uzasadnieniem konieczności ich wykonania i po uzyskaniu stosownej decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku.

Mając na uwadze powyższe nie znaleziono rozwiązań alternatywnych dla działań określonych w zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku w sprawie zezwolenia na czynności podlegające zakazom w stosunku do bobra europejskiego *Castor fiber*.

Jednocześnie należy wskazać, że w przedmiotowej sprawie zachodzi przesłanka, o której mowa w art. 56a ust. 2 pkt 2 ustawy, tj. przeprowadzenie czynności polegających na umyślnym zabijaniu bobra wynika z konieczności ograniczenia poważnych szkód w odniesieniu do mienia.

W terminie do dnia 15 stycznia każdego roku następującego po wejściu w życie zarządzenia, Zarządy Okręgowe Polskiego Związku Łowieckiego obowiązane są do złożenia Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Gdańsku pisemnej informacji o wykonaniu czynności określonych w zarządzeniu w roku poprzednim.

Projekt zarządzenia został poddany zaopiniowaniu przez społeczeństwo poprzez ogłoszenie informacji o możliwości zapoznania się z projektem i dokumentacją do zarządzenia oraz o możliwości składania uwag i wniosków do projektu zarządzenia.

Dla zapewnienia zadowalającej efektywności działań przewidzianych w zarządzeniu oraz ze względu na ich realizację, która powinna się zacząć przed spadkiem aktywności bobrów związanej z okresem zimowym, okres konsultacji społecznych określono jako 5 dni.

Powyższe informacje zostały zamieszczone w formie obwieszczenia z dnia 07.10.2016 roku Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku oraz na tablicach ogłoszeń Zarządów Okręgowych PZŁ Gdańsk, Elbląg, Słupsk i Bydgoszcz oraz starostw i gmin.

W czasie przewidzianym na zgłoszenie uwag do RDOŚ Gdańsk wpłynęły uwagi Klubu Przyrodników (mail z dnia 10.10.2016 roku) w sprawie projektu zarządzenia. Uwagi Klubu Przyrodników zostały rozpatrzone w projekcie zarządzenia.

Odnosząc się do uwag Klubu Przyrodników dotyczących niespełniania przesłanek delegacji ustawowej art. 56a ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, mając na uwadze migracje zwierząt i pojawianie się szkód co roku na nowych obszarach, nie zawsze jest możliwe dokładne określenie miejsc największego zagrożenia szkodami w ciągu kolejnych 3 lat, ze szczególnością uwzględniającą poszczególne działki ewidencyjne, cieki, czy rowy melioracyjne. W związku z powyższym, w projekcie zarządzenia lokalizacje zostały wskazane z dokładnością do obwodów łowieckich posiadających ściśle określone granice.

Współpraca Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z Zarządami Okręgowymi Polskiego Związku Łowieckiego oraz fakt, że z uwagi na strukturę PZŁ (art. 32 ustawy Prawo łowieckie), wszyscy członkowie tej organizacji, osoby fizyczne – poszczególni myśliwi i prawne – koła łowieckie, są zobligowani do wykonywania zarządzeń, instrukcji oraz poleceń jednostek nadrzędnych, zagwarantują, że odstrzał będzie wykonywany na terenach, na których szkody są najbardziej dotkliwe.

Bóbr jest gatunkiem o dużym stopniu konfliktowości, jego działalność często koliduje z gospodarką człowieka. Mając świadomość pozytywnej roli gatunku w środowisku i usług ekosystemowych pełnionych przez bobra należy jednak mieć na uwadze, iż szkody wyrządzane przez ten gatunek często są poważne, a ich usunięcie zwykle jest możliwe dopiero po likwidacji stanowiska bobrowego.

W projekcie zarządzenia uwzględniono zapis mówiący, iż odstrzały mają być wykonywane wyłącznie w miejscach, gdzie bobry wyrządzają znaczące szkody w mieniu. Należy również mieć na uwadze, iż ocena myśliwego co do konfliktowości danego stanowiska będzie podejmowana na podstawie danych Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku oraz informacji dotyczących realnie wyrządzanych szkód. Zmniejszenie liczby stanowisk, spowoduje że młode wędrujące bobry zajmą niszę, zajmowaną dotychczas przez inną rodzinę bobrową, nie zajmując tym samym nowych obszarów, gdzie dostosowując środowisko do swoich potrzeb, mogłyby wyrządzić kolejne, nowe szkody.

Mając na uwadze powyższe, można stwierdzić, iż przesłanka z art. 56a ust.2 jest spełniona, co daje podstawę do wydania zarządzenia zezwalającego na odstrzał bobra europejskiego.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska zgadza się ze stanowiskiem Klubu Przyrodników, że obecność bobra na terenach leśnych wpływa pozytywnie na stosunki wodne w ekosystemach leśnych.

W związku z powyższym uwaga dotycząca wyłączenia obszarów leśnych będących własnością Skarbu Państwa, została uwzględniona w zarządzeniu.

Odnosząc się do warunku wskazanego w art. 56a ust 2, w zakresie występowania rozwiązań alternatywnych, należy zauważyć, że zastosowanie na szeroką skalę metod minimalizowania szkód nie jest możliwe ze względu na wysokie koszty i brak środków finansowych na ten cel. Koszty zastosowania rozwiązań takich jak np. rury przelewowe w tamach i ich regularnej konserwacji często znacznie przekraczają wartość szkód. W wielu przypadkach rozwiązania alternatywne do odstrzału nie są możliwe do zastosowania lub nie przynoszą oczekiwanych skutków i są mało efektywne.

W ciągu kilku ostatnich lat Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gdańsku podejmowała działania zmierzające do ograniczenia szkód powodowanych przez bobry polegające na przekazywaniu poszkodowanym siatki w celu zabezpieczenia drzew oraz ogradzania upraw leśnych. Jednak nie jest możliwe zabezpieczenie wszystkich drzew, lasów i zadrzewień stanowiących własność osób poszkodowanych. Można to zrobić jedynie dla pojedynczych cennych drzew, czy wybranych upraw leśnych. W większości miejsc nie ma możliwości zastosowania działań alternatywnych ze względu na wysokie koszty, jak również znaczne powierzchnie np. użytków zielonych, będących pod wpływem działalności bobrów.

Od 2009 roku tuż organ wydał kilkadziesiąt decyzji zezwalających na odstępstwa od zakazów, w tym m.in. na rozbieranie tam i niszczenie nor. Powyższe działania nie zatrzymały tendencji wzrostu populacji bobra. Obecnie bobry oprócz terenów leśnych, stanowiących pierwotne miejsce ich występowania, zajmują prawie wszystkie siedliska jeszcze do niedawna uznawane za nieodpowiednie tj. płytkie rowy melioracyjne, małe oczka wodne, przydrożne rowy. Występują również na terenach aglomeracji miejskich oraz na obszarze wałów przeciwpowodziowych, gdzie z uwagi na wyrządzane szkody ich działalność może mieć wpływ na zagrożenie powodziowe.

Działania polegające na minimalizacji szkód prowadzone są również przez Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych Województwa Pomorskiego w ramach zadania „Kompleksowe zabezpieczenie przeciwpowodziowe Żuław”.

Jednak ze względu na znaczne długości wałów przeciwpowodziowych, zlokalizowanych w obrębie Żuław, oraz duży koszt ich wykonania prace zabezpieczające mogą być prowadzone sukcesywnie, na wybranych odcinkach.

W związku z powyższym konieczne jest podjęcie innych działań, które zmniejszyłyby wpływ działalności bobrów na stan techniczny wałów przeciwpowodziowych, realizowanych równolegle z pracami minimalizującymi szkody bobrowe, w tym odstrzał redukcyjny bobra europejskiego.

Należy podkreślić że przyjęte działania polegające na odstrzale redukcyjnym nie wykluczają stosowania innych działań wspomagających minimalizowanie uciążliwości związanych z występowaniem bobrów.

Obszary Natura 2000, w których bóbr stanowi przedmiot ochrony, zostały wyłączone z obszaru obowiązywania zezwolenia.

Należy również mieć na uwadze, że zarządzenie dotyczy odstrzału bobra, nie obejmując rozbiorczy tam, w związku z czym obecny stan siedlisk po odstrzale zostanie utrzymany, tym samym wpływ na inne gatunki i siedliska będące przedmiotem ochrony nie będzie znaczący.

Monitoring stanu populacji prowadzony będzie w ujęciu rocznym przez Polski Związek Łowiecki, tak więc będzie możliwe coroczne analizowanie zmian liczebności populacji i podejmowanie właściwych decyzji dotyczących kontynuowania bądź zaprzestania odstrzału.

Odnosząc się do wątpliwości Klubu Przyrodników związanych z posiadaniem odpowiedniej wiedzy przez myśliwych dokonujących odstrzału, należy wskazać na treści art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1995 roku Prawo łowieckie (Dz. U. z 2015 r., poz. 2168 ze zm.), zgodnie z którym, Polski Związek Łowiecki jest zrzeszeniem osób fizycznych i prawnych, które prowadzą gospodarkę łowiecką poprzez hodowlę i pozyskiwanie zwierzyny oraz działają na rzecz jej ochrony poprzez regulację liczebności populacji zwierząt łownych. Wszyscy myśliwi będący obywatelami Polski wykonujący polowanie na terenie Polski są członkami PZŁ. Zgodnie z przyjętym porozumieniem osoby wykonujące odstrzał będą działały na terenie swoich obwodów łowieckich oraz

będą stosowanie przeszkolone w zakresie biologii i ekologii bobra. Uznaje się, że myśliwi wykonujący odstrzał będą działali w imieniu PZŁ.

Zgodnie z art. 34 pkt. 2 ustawy Prawo łowieckie z dnia 13 października 1995 roku do zadań Polskiego Związku Łowieckiego należy współdziałanie z administracją rządową i samorządową, jednostkami organizacyjnymi Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe i parkami narodowymi oraz organizacjami społecznymi w ochronie środowiska przyrodniczego, w zachowaniu i rozwoju populacji zwierząt łownych i innych zwierząt dziko żyjących. Należy zaznaczyć że powyższe działania mogą być także rozumiane jako zarządzanie populacjami zwierząt poszczególnych gatunków oraz łagodzenie negatywnych interakcji na styku ochrony przyrody i działalności człowieka.

Jednocześnie czynności objęte zarządzeniem mogą być wykonane na zasadach określonych w ustawie Prawo Łowieckie.

Zgodnie z instrukcją załączoną do porozumienia zawartego pomiędzy Generalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska, a Polskim Związkiem Łowieckim, odstrzał będzie wykonywany wyłącznie przez myśliwych zrzeszonych w Polskim Związku Łowieckim, którzy odbyli wcześniej odpowiednie szkolenie organizowane przez Polski Związek Łowiecki.

Wyznacznikiem spełnienia ww. warunku jest wprowadzony w § 4 ust. 3 projektu zarządzenia zapis, że *„Uprawnieni myśliwi wymienieni w ust. 1, wykonujący czynność, o której mowa w § 1 pkt 1, winni posiadać wiedzę z zakresu biologii bobra oraz zasad postępowania przy ograniczaniu liczebności bobrów”*.

Odnosząc się do stwierdzenia Klubu Przyrodników dotyczącego konfliktu zapisów projektu zarządzenia z przepisami dotyczącymi form ochrony przyrody wyjaśnić należy, że zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody na obszarze parku krajobrazowego może być wprowadzony zakaz umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej. Ponadto zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 3 cyt. ustawy zakaz ten nie dotyczy prowadzenia działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym. Należy też uznać, iż w przypadku przedmiotowych zarządzeń, mających na celu ograniczenie szkód wyrządzanych w gospodarce człowieka, odstrzał bobra jest wykonywany w ramach racjonalnej gospodarki rolnej (ochrona przed zalewaniem upraw, niszczeniem gruntów rolnych), leśnej (ochrona drzewostanów w przypadku lasów prywatnych) i rybackiej (ochrona przed zniszczeniem urządzeń hydrotechnicznych). Ograniczenie populacji bobra europejskiego w sąsiedztwie obiektów ochrony przeciwpowodziowej jest uzasadnione koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa osób i mienia. Zatem nawet jeśli ww. zakazy zostały wprowadzone, nie mają one zastosowania w przypadku wykonywania, wydawanych w uzasadnionych przypadkach, zarządzeń dotyczących odstrzału bobra.

Zgodnie z sugestią Klubu Przyrodników zapis § 6 projektu zarządzenia *„Odstrzelone bobry przechodzą na własność myśliwego dokonującego odstrzału”*, zostaje usunięty z treści zarządzenia, a bezterminowe upoważnienia do przetrzymywania, posiadania, zbywania oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny, transportu w celu sprzedaży okazów gatunku, wywozu poza granicę państwa okazów odstrzelonych okazów bobra zostaną zastąpione zezwoleniem terminowym i będą obowiązywały do czasu obowiązywania zarządzenia.

W czasie przewidzianym na zgłoszenie uwag wpłynęły uwagi Klubu Przyrodników (mail z dnia 10.10.2016 roku) oraz WWF Polska Warszawa, Natural Forest Foundation Giżycko, Stowarzyszenie Pracownia na Rzecz Wszystkich Istot Bystra (maile z dnia 12.10.2016 r.) w sprawie wydłużenia terminu konsultacji społecznych dotyczących projektu zarządzenia.

Zasady Techniki Prawodawczej ani Regulamin pracy Rady Ministrów nie regulują kwestii przeprowadzania konsultacji publicznych aktów prawa miejscowego. Nie mniej jednak należy zauważyć, że mimo, że taki obowiązek nie może być wprost wywodzony z przepisów, w związku z faktem, że akty prawa miejscowego są aktami powszechnie obowiązującymi, tak jak pozostałe akty wymagają przeprowadzenia konsultacji publicznych. Termin na przeprowadzenie konsultacji oczywiście może być analogiczny do terminu przewidzianego dla konsultacji publicznych projektów rozporządzeń (tj. 10 dni), ale Regulamin pracy Rady Ministrów przewiduje również skrócenie tego terminu w szczególnie uzasadnionych przypadkach - i tak też przyjęto w przypadku przedmiotowego zarządzenia.

W związku z powyższą interpretacją termin konsultacji społecznych nie został wydłużony.

Po czasie przewidzianym na zgłoszenie uwag do RDOŚ Gdańsk wpłynęło pismo Centrum Ochrony Mokradeł Warszawa (mail z dnia 17.10.2016 roku) w sprawie konsultowanych propozycji w związku z projektem zarządzenia. Zgodnie z obwieszczeniem z dnia 07.10.2016 roku uwagi i wnioski złożone po upływie wskazanego terminu pozostają bez rozpatrzenia.

W związku z bieżącymi konsultacjami mailowymi projektu zarządzenia z Generalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w zakresie wprowadzonych zmian do ww. projektu, projekt zarządzenia nie został przesłany do zaopiniowania Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska.

Projekt zarządzenia został uzgodniony w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (*Dz. U. z 2015 r. poz. 525 ze zmianami*) z Wojewodą Pomorskim pismem PN-I.0041.66.2016.LA z dnia 15.11.2016 roku.